

Зміст:

(Натисніть на заголовок для переходу на текст)

Загальні питання

[Мінкультури пропонує внести до переліку нематеріальної культурної спадщини ЮНЕСКО ще два об'єкти. – Олександр Кравченко](#)

[Врятували скарб. Офіс генпрокурора передав давньоруську плиту Нацмузею історії України. – Анастасія Большакова](#)

[Херсон: музейники ідентифікували вже 100 викрадених окупантами робіт «Гуляйпільські старожитності»: як евакуюють родинні фотоархіви з прифронтової зони Запоріжжя. – Євгенія Назарова](#)

[В Генічеському районі росіяни відкрили «оновлену» бібліотеку і завезли туди книжки своїх письменників](#)

Митці на фронті

[Актор і режисер Олег Головка: «Ми не знали, що беремо участь у великому Харківському наступі, ми просто виконували завдання». – Віталій Баранник](#)

Вшанування пам'яті

[На честь загиблого на війні поета Максима Кривцова у Рівному назвали стадіон](#)

[У Франції вперше прозвучала кантата, присвячена вбитому росіянами письменнику Володимиру Вакуленку](#)

Інформаційний суверенітет та інформаційна безпека України

[Петиція до Кабміну з вимогою перенаправити на потреби ЗСУ кошти, призначені для телемарафонів, набрала понад 28 тисяч голосів. – Олена Ярема](#)

[«Усама Зеленський» та «колективний Захід»: як російський агітпроп намагається звинуватити Україну та її союзників у теракті в «Крокусі». – Костянтин Задирака](#)

III Міжнародний Kyiv Stratcom Forum 2024

[Як Україні комунікувати зі світом: виклики 2024 року. – Юлія Лавришин](#)

[На окупованих територіях України росіяни встановили понад 2 000 своїх веж зв'язку для пропаганди – ГУР. – Олег Васьків](#)

Всеукраїнський форум «Культурна та інформаційна реінтеграція деокупованих територій»

[Яке майбутнє інформаційної політики України щодо \(де\)окупованих територій. – Єгор Браїлян](#)

[Олексій Мацука: Для тимчасово окупованих територій потрібно створити новий телеканал, бо «Дом» не мовить на повну потужність. – Олена Ярема](#)

[Укрінформ запустить проект «Додому», орієнтований на українців за кордоном. – Марина Баранівська](#)

російський імпералізм VS українського національного контексту

[Смислова, або семантична війна. – Олександр Солонько](#)
[Тези про «пушкіністів» і «толстоевських» не працюють на Заході. – Олексій Панич](#)

[Микола Гоголь та його «Тарас Бульба»: імперський чи антиімперський? – Петро Кралюк](#)

Викриття шпигунської мережі, яку фінансував кремль

[У Європі викрили шпигунську мережу, яка за гроші Кремля поширювала дезінформацію. – Віра Крайня](#)

[У Європарламенті вимагають провести розслідування щодо російської мережі впливу, яку міг курувати Медведчук. – Валерія Буняк](#)

[Російська мережа впливу на чолі з Медведчуком. Про що свідчить викриття в Чехії? – Ірина Матвіїшин](#)

Медіа

[Регулювання Telegram та інших соцмереж: що пропонують народні депутати?. – Ірина Федорів](#)

[«Теперішні подкастери стануть маркетмейкерами», — Катерина Котвіцька, MEGOGO Audio, в подкасті «Медіуми». Вадим Міський, Наталка Соколенко](#)

Подолання наслідків русифікації та тоталітаризму

[Колишню Арку Дружби народів у Києві потрібно демонтувати, перейменування недостатньо, – комісія УІНП; Перейменування недостатньо: Інститут нацпам'яті просить демонтувати Арку дружби народів у Києві. – Олена Барсукова](#)

[Символ імперської політики: інститут національної пам'яті радить знести Арку, встановлену на знак «дружби народів». – Наталія Балюх](#)

[Створили мапу України з кількістю вулиць, які треба перейменувати в рамках деколонізації](#)

Мовні питання

[EdEra презентувала мотиваційний онлайн-курс переходу на українську «Мовити. Мотиви». – Юлія Поліковська](#)

Регіональна культурна політика, культурно-мистецькі ініціативи громад

[У Києві створять базу даних доступності закладів для безбар'єрного туризму. – Ірина Яковенко; У Києві будуть вдосконалювати безбар'єрність закладів, готелів та туристичних місць](#)

Креативні індустрії

[Ліногравюра, писанки та штучний інтелект: що відвідати під час другого Тижня українського дизайну в Києві. – «Суспільне Культура»](#)

[Український бренд прикрас присвятив нову колекцію Одесі](#)

Благодійність

[В Ужгороді відкрилася виставка-конкурс «Світ писанки»](#)

Фестивалі

[«Країні мрій» Олега Скрипки вже 20 років. У 2024-му фестиваль особливо відсвяткує ювілей](#)

[У Луцьку стартував історичний фестиваль Legio: чого очікувати](#)

Театр

[Екскурсія моргом: у репертуарі Волинського драмтеатру з'явилася чорна комедія](#)

Музика

[Репертуарні плани національних музичних колективів Києва на 2024 рік.](#)
– [Марина Гордієнко](#)

[Хто переміг на Jager Music Awards 2024 – повний список.](#) – [Анастасія Ампілогова](#)

[«Вірю, що все буде добре, та поки кажу про це пошепки», – релізи тижня від Артилерії.](#) – [Юлія Ткачук](#)

[«Як у тебе справи я забула спитати»: слухаємо релізи останнього тижня березня.](#) – [Марічка Максимець](#)

[«Американська музика, зіграна українцями і записана німцями»: гурт «Бумбокс» випустив кліп на пісню «Фіртка»](#)

[ROXOLANA зіграє перший сольний концерт у Києві](#)

Візуальні мистецтва

[Фотовиставка, присвячена темі мінної безпеки, у Музеї Києва.](#) – [Катерина Мельник](#)

[На Аскольдовій могилі у Києві встановили мініскульптуру, присвячену захисникам України](#)

[Найдорожчий лот і найчастіший запит у Google. Що змінилося на артринку України за два роки.](#) – [Вікторія Кудряшова](#)

[Полотно: Лють/Надія/Любов](#)

[«Фонтан виснаження»: у Харкові відкрилась виставка з програми Венеційського бієнале](#)

[«Бути нам чи не бути»: у Луцьку художник Григорій Лоїк презентував картини про дружину, війну та майдан](#)

[Український скульптор набув почесного членства у Королівському товаристві художників Великобританії](#)

Кіномистецтво. Кінопрокат

[Стрічка «Довбуш» отримала Гран-прі міжнародного кінофестивалю «Птах».](#) – [Валерія Буняк](#)

[Фестиваль Docudays UA оголосив цьогорічних учасниць студентського журі.](#) – [Валерія Буняк](#)

[Назвали переможців кінофестивалю Doc Kyiv Fest, стрічка від Суспільного «Домівка на спині» отримала 2 спецвідзнаки.](#) – [Поліна Горлач](#)

[У другу річницю звільнення Київщини Армія TV покаже документальний фільм «Окупація Бучі: як це було» від команди Thebuchacity.](#) – [Олена Ярема](#)

[Українець презентував документальний фільм про відновлення Бородянки.](#)
– [Юлія Поліковська](#)

[Віднайти код Одеси у її героях: в п'ятничному ефірі Еспресо новий документальний фільм](#)

[Як створюють звукоописи для людей з порушеннями зору: Анастасія Молоко про досвід роботи над фільмом «Лишайся онлайн».](#) – [Катерина Яковленко](#)

Навіщо підсилювати фільмом жахів жахи війни. Кіноексперимент «Лишайся онлайн» вийшов у прокат. – Тетяна Пушнова, Марія Кабацій

Капіталіст і альтруїстка. Фільм Севи Діамантакоса «І вони говоритимуть про нас» документальний портрет післямайданної України. – Дмитро Десятерик

Просвітництво

«Як читати меморіал»: запустили безкоштовний онлайн-курс. – Катерина Мельник

Від локального до універсального: як українській культурі стати помітною у світі. – Володимир Єрмоленко, філософ, есеїст, перекладач, доктор політичних студій

Як ми тут опинилися? Магістралі та манівці української історії ХХ сторіччя. – Віталій Скальський, історик, директор Українського науково-дослідного інституту архівної справи та документознавства

Література. Книговидання

В Україні заснували нове видавництво «Магура». Що публікуватиме? – Олеся Бойко

В Острозі презентували унікальні факсимільні видання трьох «Апостолів»

Музейна справа

Директорку Херсонського обласного краєзнавчого музею відзначили високою церковною нагородою

Колекція острозького Музею книги поповнилася «Кобзарем» 1899 року

Охорона культурної спадщини

Окупанти знищили близько 150 об'єктів археологічної спадщини у Криму Skeigon створила цифрову 3D модель палацу Жевуських-Лянцкоронських у Роздолі. – Олександра Бодняк

Релігія

Ми катастрофічно запізнюємося: діяльність РПЦ в Україні має бути припинена. – Микола Княжицький

Навіть прихильники РПЦ в Україні визнають, що її документи – фашизм. – Євстратій Зоря

У Криму окупаційний суд оштрафував незалежну мусульманську громаду «Ескі Кирым» за «заборонену літературу». – Катерина Глянько

Міжнародне співробітництво

За рік Український інститут у Німеччині втілює понад 30 проєктів. – Олег Челяк

Підтримка України у світі

У Нью-Йорку стартував щорічний фестиваль сучасної української музики

У Варшаві збудують бібліотеку на одній зі станцій метро

У США закрилася одна з останніх незалежних компаній-книгорозповсюдників

Загальні питання

Мінкультури пропонує внести до переліку нематеріальної культурної спадщини ЮНЕСКО ще два об'єкти. – Олександр Кравченко

Мінкультури направило до МЗС два номінаційні дос'є з метою їх подальшої передачі на розгляд Міжурядовому комітету ЮНЕСКО з охорони нематеріальної культурної спадщини. До Списку нематеріальної культурної спадщини, що потребує термінової охорони, подано “Традицію поліської “дудки-викрутки” на Рівненщині”. Також до Реєстру кращих практик охорони нематеріальної культурної спадщини подано “Практику з охорони “Традиції Щедрого вечора в Україні” засобами формальної та неформальної освіти”. Докладніше: https://lb.ua/culture/2024/03/29/605792_minkulturi_proponuie_vnesti.html

Врятували скарб. Офіс генпрокурора передав давньоруську плиту Нацмузею історії України. – Анастасія Большакова

27 березня до Національного музею історії України передали кам'яну плиту часів Київської Русі із зображенням ангела-захисника, яку змогли врятувати від нелегального продажу прокурори спільно з правоохоронцями і музейниками. Артефакт із ймовірним зображенням святого Дмитра намагалися продати на онлайн-аукціоні за 210 тисяч гривень. Докладніше: <https://life.pravda.com.ua/culture/plita-chasiv-kijivskoj-rusi-stala-ekspozatom-nacionalnogo-muzeyu-istoriji-ukrajini-300752/>

Херсон: музейники ідентифікували вже 100 викрадених окупантами робіт
Триває ідентифікація вкрадених творів мистецтва з Херсонського художнього музею. Місцеві музейники вже ідентифікували 100 мистецьких робіт, які перебувають в лапах окупантів. Мародери власноруч документують свої злочини, і це дозволяє їм визначити місцеперебування хоча б частини вкраденого. Чергові три роботи музейники розпізнали на кадрі з пропагандистського відеосюжету, знятого в Центральному музеї Тавриди у вересні 2023 року. Це «Рибалки на березі моря» Івана Шульги (1932 рік, папір на картоні, олія), «Дочка Гюзель» Венери Такаєвої (етюд. 1967, папір, акварель) та Похмурий день Єфрема Зверькова (1967, картон, олія). Докладніше: <https://history.rayon.in.ua/news/692021-kherson-muzeyniki-identifikuvali-vzhe-100-vikradenikh-okupantami-robit>

«Гуляйпільські старожитності»: як евакуюють родинні фотоархіви з прифронтової зони Запоріжжя. – Євгенія Назарова

Перед початком повномасштабного вторгнення Сергій Звілінський, історик з Гуляйполя, що нині знаходиться на лінії фронту, разом з колегами планував відкрити музей в рідному місті. Очолюване ним товариство «Гуляйпільські старожитності» упродовж багатьох років займалось історико-етнографічними студіями на Запоріжжі. Зібрана ним колекція мала стати основою новоствореного музею. Історик, краєзнавець з Гуляйполя Сергій Звілінський разом із колегами розшукує і вивозить із прифронтової зони на

прохання місцевих жителів їхні родинні фотоархіви, старовинні побутові речі, вишиванки. Як це рятує українську історію, а також про вже врятовані речі з прифронтової зони розповідає краєзнавець. Докладніше: <https://www.radiosvoboda.org/a/istoryky-ryatuiut-rodynni-foto-z-pryfrontovoy-zony/32876831.html>

В Генічеському районі росіяни відкрили «оновлену» бібліотеку і завезли туди книжки своїх письменників

Російські окупанти на території Генічеського району відкрили «оновлену» бібліотеку. Щоправда, оновили вони її виключно своїми книжками: все інше зробили раніше, до окупації, коштом українських платників податків. Йдеться про Новотроїцьку бібліотеку. росіяни «відкрили» її 29 березня і називають модельною бібліотекою. Вони проводять там масові заходи, зокрема за участі дітей, і провадять пропаганду. Докладніше: <https://henichesk.rayon.in.ua/news/692130-v-genicheskomu-rayoni-rosiyani-vidkrili-onovlenu-biblioteku-i-zavezli-tudi-knizhki-svoikh-pismennikov>

Митці на фронті

Актор і режисер Олег Головко: «Ми не знали, що беремо участь у великому Харківському наступі, ми просто виконували завдання». – Віталій Баранник

З перших днів повномасштабного російського вторгнення актор і режисер Олег Головко став на захист України. Воював у багатьох місцях, брав участь у визволенні Харківщини, був двічі поранений. Зараз, перебуваючи у відпустці після поранення, тимчасово повернувся до своєї акторської професії. Разом з Олесею Жураковською та Володимиром Горянським він вирушив у гастрольний тур з антрепризною виставою «Чоловік моєї дружини». Актор, режисер і воїн Олег Головко розповів про свою участь у війні, творчість і лікування театром душевних і фізичних травм, а ще про свою роботу над українським дубляжем «Аватара» й про те, чому під час війни люди повинні ходити в театр. Докладніше: <https://detector.media/community/article/224856/2024-03-31-aktor-i-rezhyser-oleg-golovko-my-ne-znaly-shcho-beremo-uchast-u-velykomu-kharkivskomu-nastupi-my-prosto-vykonuvaly-zavdannya/>

Вшанування пам'яті

На честь загиблого на війні поета Максима Кривцова у Рівному назвали стадіон

Ім'ям Максима «Далі» Кривцова в Рівному назвали запасне футбольне поле Народного клубу «Верес». Докладніше: <https://kultura.rayon.in.ua/news/692035-na-chest-zagiblogo-na-viyni-poeta-maksima-krivtsova-u-rivnomu-nazvali-stadion>

У Франції вперше прозвучала кантата, присвячена вбитому росіянами письменнику Володимирі Вакуленку

У Страсбурзі в Палаці музики на концерті до 75-річчя Ради Європи відбулася французька прем'єра кантати Євгена Оркіна «Татусева книга». Це твір сучасного українського композитора, присвячений пам'яті дитячого письменника Володимира Вакуленка, замордованого російськими окупантами в Ізюмі. Кантату, а також твори світової класики, виконав Молодіжний симфонічний оркестр України під керівництвом диригентки Оксани Линів спільно з двома українськими дитячими хоровими колективами. Докладніше: <https://kultura.rayon.in.ua/news/691990-u-frantsii-vpershe-prozvuchala-kantata-prisvyachena-vbitomu-rosiyanami-pismenniku-volodimiru-vakulenu>

Інформаційний суверенітет та інформаційна безпека України

Петиція до Кабміну з вимогою перенаправити на потреби ЗСУ кошти, призначені для телемарафонів, набрала понад 28 тисяч голосів. – Олена Ярема

Петиція до Кабінету міністрів з вимогою переспрямувати кошти, призначені для телемарафонів «Єдині новини» та «Фрідом», на фінансування БПЛА та пікапів для Збройних сил України, набрала понад 28 тисяч голосів. Автором петиції є Павло Білоус. Текст петиції містить аргументацію щодо необхідності перерозподілу коштів, призначених для телемарафонів, на нагальні потреби захисників України. Для того, аби петицію було розглянуто її адресатом, вона, як відомо, має зібрати 25 тисяч підписів. Докладніше: <https://detector.media/infospace/article/224851/2024-03-30-petytsiya-do-kabminu-z-vymogoyu-perenapravyty-na-potreby-zsu-koshty-pryznacheni-dlya-telemarafoniv-nabrала-ponad-28-tysyach-golosiv/>

«Усама Зеленський» та «колективний Захід»: як російський агітпроп намагається звинуватити Україну та її союзників у теракті в «Крокусі». – Костянтин Задирака

Що неслося у «кремлеграмі» 22–29 березня: «теракт у московській області влаштувала Україна», «ІДІЛ – маріонетки ГУР». Докладніше: <https://ms.detector.media/propaganda-ta-vplivi/post/34548/2024-03-30-usama-zelenskyu-ta-kolektyvnyu-zakhid-yak-rosiyskyu-agitprop-namagaietsya-zvynuvatyty-ukrainu-ta-ii-soyuznykiv-u-terakti-v-krokusi/>

III Міжнародний Kyiv Stratcom Forum 2024

Як Україні комунікувати зі світом: виклики 2024 року. – Юлія Лавришин

Упродовж двох днів, 27–28 березня, тривав III Міжнародний Kyiv Stratcom Forum 2024, де комунікаційники з України та країн Європи й Америки, а також представники громадянського суспільства, медійники та посадовці обговорювали те, як Україні та партнерам правильно вибудувати комунікаційну політику. Щоб не лише ефективно протистояти російській дезінформації, а й просувати свій порядок денний і власні тези. На одній з панелей «Комунікаційні виклики 2024 року: стратегія реагування на

дезінформацію» порушувалися такі питання: корупція як одна з ключових болючих точок комунікації України; комунікація України зі світом: як говорити так, щоб нас почули; «Суспільне» як ще один інструмент ефективної розмови зі світом; важливо не лише реагувати на дезінформацію, а й діяти проактивно. Докладніше: <https://detector.media/infospace/article/224855/2024-03-31-yak-ukraini-komunikuvaty-zi-svitom-vykyky-2024-roku/>

На окупованих територіях України росіяни встановили понад 2 000 своїх веж зв'язку для пропаганди – ГУР. – Олег Васьків

Представник Головного управління розвідки МО Вадим Скібіцький заявив, що на тимчасово окупованих територіях України росіяни встановили понад 2 тисячі своїх веж мобільних мереж для поширення пропаганди. За словами представника ГУР, на тимчасово окупованих територіях України росіяни повністю контролюють інформаційний простір, використовуючи ретранслятори та інше. Докладніше: <https://suspilne.media/717066-na-okupovanih-teritoriah-ukraini-rosiani-vstanovili-ponad-2-000-svoih-vez-zvazku-dla-propagandi-gur/>

Всеукраїнський форум «Культурна та інформаційна реінтеграція деокупованих територій»

Яке майбутнє інформаційної політики України щодо (де)окупованих територій. – Єгор Браїлян

В основі російської війни проти України лежить прагнення контролювати не тільки території, але й мізки людей. Як тільки російські окупанти отримували контроль над українськими територіями, то одним із їхніх перших рішень було створення органів пропаганди. Тому вже зараз необхідно мати розуміння того, якою буде інформаційна політика України щодо деокупованих територій. Це питання як технічного, так і суспільного аспекту обговорювали на всеукраїнському форумі «Культурна та інформаційна реінтеграція деокупованих територій», організованому Міністерством культури та інформаційної політики України за сприяння Metinvest та Institute of Public Communications. Директорка Департаменту інформаційної політики та інформаційної безпеки МКІП Ганна Красноступ розповіла, як держава бачить подальшу комунікацію на звільнених від російських окупантів українських територіях. Ганна Красноступ наголосила на важливості об'єднання зусиль влади, журналістів, військових, громадянського суспільства та партнерів... Своєю чергою керівник Центру стратегічних комунікацій та інформаційної безпеки Ігор Соловей розповів про вплив російської пропаганди на українців, які перебувають на тимчасово окупованих територіях. Ігор Соловей сказав, що важливою складовою інформаційної політики залишається спілкування з людьми на прифронтових територіях. Водночас президент Маріупольського телебачення (2019–2023), блогер Микола Осиченко розповів свою історію інформаційної протидії російській пропаганді. Нині блогер комунікує з жителями ТОТ у тіктоку та вважає, що деокупація територій без деокупації мізків – це ніщо. І тут постає, мабуть, ключове питання – робота медіа,

аудиторією якої є ті, хто живе на окупованих росіянами територіях. росія заблокувала основні месенджери (окрім телеграму), уніфікувала інтернет у 2023 році. Відтак українцям там важко дізнатися реальну інформацію про те, що відбувається в Україні. Докладніше: <https://detector.media/infospace/article/224859/2024-03-31-yake-maybutnie-informatsiynoi-polityky-ukrainy-shchodo-deokupovanykh-terytoriy/>

Олексій Мацука: Для тимчасово окупованих територій потрібно створити новий телеканал, бо «Дом» не мовить на повну потужність. – Олена Ярема

Для тимчасово окупованих територій повинен існувати мовний телеканал, бо «Дом» не мовить на повну потужність. Таку думку під час Всеукраїнського форуму «Культурна та інформаційна реінтеграція деокупованих територій» висловив гендиректор Укрінформу Олексій Мацука. Гендиректор «Укрінформу» заявив, що держава не виділяє гроші на мовлення російською мовою для окупованих територій. Натомість, на сьогодні це вже не російськомовний канал для жителів окупованих територій, а повністю україномовний «інструмент комунікації» з переселенцями та біженцями за кордоном. Гендиректор Укрінформу також зауважив, що варто створити поле можливостей для громадян, які перебувають на тимчасово окупованих територіях, аби вони могли дивитися телеканали з України. Для цього, на його думку, потрібні нестандартні рішення. Докладніше: <https://detector.media/infospace/article/224837/2024-03-30-oleksiy-matsuka-dlya-tymchasovo-okupovanykh-terytoriy-potribno-stvoryty-novyy-telekanal-bo-dom-ne-movyt-na-povnu-potuzhnist/>

Укрінформ запустить проєкт «Додому», орієнтований на українців за кордоном. – Марина Баранівська

Укрінформ повідомив, що запустить інформаційну кампанію для українців за кордоном – «Додому». З ініціативою «створити бренд» виступив генеральний директор Укрінформу Олексій Мацука під час форуму. Докладніше: <https://detector.media/infospace/article/224826/2024-03-29-ukrinform-zapustyt-proiekt-dodomu-orientovanyy-na-ukraintsiv-za-kordonom/>

російський імпералізм VS українського національного контексту

Смислова, або семантична війна. – Олександр Солонько

«Смислова (семантична) війна, яку ворог веде проти України, ставить за мету сформуванню такий дискурс і майбутнє, в якому не було, немає і не буде України. Не буде українців як нації, як окремої самостійної ідентичності. росіяни розв'язали повномасштабну кінетичну війну, очевидно, зрозумівши, що українську ідентичність, яка ще активно формується, знищити самими лише методами нелінійної агресії не вийде. Щоб виграти війну за дискурс, у якому не існує України, їм доведеться знищити фізично країну та носіїв української ідентичності. Знищити саме буквально. Для перемоги їм потрібно керувати реакціями супротивників – України і Заходу. Це війна за те, щоб змусити супротивників чинити так, як ви від них очікуєте. У російській воєнній доктрині це називають рефлексивним контролем. Якщо росіяни не можуть

швидко знищити нас воєнними методами, значить, треба так вплинути на Захід, щоб він припинив допомогу, а на українське суспільство – щоб воно відмовилося від боротьби. Здолавши, вони викреслять нас із історії. Понятійний ґрунт для цього формують сотні років. У смисловій війні в хід іде інформаційний і культурний вплив, взаємодія та проникнення на різних рівнях: економічному, воєнному і так далі. Чому ми говоримо про те, що російська культура – це зброя? Бо окупанти використовують її у смисловій війні. Поки на Заході вагаються, чи розривати зв'язки, бо ж історія взаємодії, «велика культура», «російський гуманізм і Достоєвський», росіяни провадять агресивну війну і геноцид у сусідній країні з наслідками, які повністю перекреслюють концепцію менеджменту ескалації, що лише збільшила шанси агресора на перемогу. При цьому дехто на Заході ігнорує відверті погрози кремля й поводить так, щоб була можливість з часом відновити „бізнес як зазвичай”. Поки агресія росіян проти Заходу не перейшла в кінетичну площину, на першому плані стоїть інформаційна та смислова війни, в якій вони атакують Захід фактично на його ж території, а також атакують там нас. Смислову війну ведуть за зміну способу мислення й поведінки. Або утримання їх у потрібних для актора рамках. Це довгострокова історія. Попри те, що в інформаційному протистоянні на певному етапі росіяни похитнулися через воєнні невдачі й кинули шалені ресурси, аби відновити перевагу (паралельно з військовими зусиллями), у смисловій війні в них над нами була велика перевага. Тому що ми так чи інакше ведемо її на рівні всієї держави лише два роки. А вони – століттями. Їхній досвід і вплив формувався віками. Наратив про «велику російську культуру» – один з яскравих прикладів. Вони воювали між собою, утворювали союзи, ділили сфери впливу, торгували, обмінювалися культурно. Таке не зітреш зі свідомості за два роки. На Заході не уявляють мапи світу, на якій немає росії. А нам ще доведеться зробити так, щоб її не уявляли без України... Смислова війна потребує від нас зусиль і на власному полі, і на Заході. Це передбачає серйозну боротьбу за формування мислення і думки про нас у світі, що вимагає значних зусиль. Але перед цим варто не провалити ці зусилля у себе вдома. Ворог активно працює над цим.».

Докладніше: https://lb.ua/society/2024/03/29/605626_smislova_abo_semantichna_vinya.html

Тези про «пушкіністів» і «толстоевських» не працюють на Заході. – Олексій Панич

«Називати російських убивць у Бучі „пушкіністами” – це, звісно, гострий полемічний спосіб... Звісно, не можна впадати у протилежну крайність і заявляти, що вбивці в Бучі „самі по собі”, а Пушкін „сам по собі” й між ними взагалі немає жодного зв'язку. Звісно, що є – насамперед через те, що всі вони на свій лад служили імперії, і всіх їх імперія використовувала собі на потребу. Щоправда, у принципово різних функціях: когось ширмою, а когось катом. Але ця картина набагато складніша за тезу „злочини в Бучі – це і є справжнє обличчя всієї російської культури, зі всіма її Пушкініми й Толстоевськими”. Тому полемічні спрощення, звісно, можуть тішити стражденні душі

українських читачів. Одна біда: ці спрощення виключно для внутрішнього ужитку. Перетинати з ними український кордон у сподіванні заразити саме таким баченням „російської культури” наших європейських сусідів – завдання апріорі марне. І дивує тут лише та непідробна щирість, з якою наші співгромадяни, спробувавши таке, повертаються додому, щоби скаржитися на прикре „нерозуміння” з боку західної аудиторії. Можна подумати, результат міг бути інакшим...». Дерело: <https://espresso.tv/poglyad-tezi-pro-pushkinistiv-i-tolstoevskikh-ne-pratsyuyut-na-zakhodi>

Микола Гоголь та його «Тарас Бульба»: імперський чи антиімперський? – Петро Кралюк

«1 квітня виповнюється 215 років з дня народження Миколи Гоголя (1809–1852). Дата ніби й не зовсім «кругла». Та все ж... Тим паче, що творчість Гоголя по-своєму ніби «передвіщала» нинішню велику російсько-українську війну. Принаймні за Гоголя довгий час йшла «війна» між українцями й росіянами в культурному плані... Чи не найкраще російсько-українська суперечливість письменника знайшла вияв у популярному його творі – «Тарас Бульба», який активно використовувався й використовується росіянами та українцями в їхній «війні» за Гоголя. Й справді, цей твір можна осмислювати як в російському імперському, так і в українському національному контексті...» У матеріалі автор порівнює повість «Тарас Бульба» з огляду «російської імперської інтерпретації» та «проукраїнської інтерпретації». У підсумку автор зазначає: «твір, звісно, створений був у імперській росії, де письменнику доводилося зважати на політичну кон'юнктуру. Тому повість мала проросійську спрямованість. Принаймні такою її вважала російська публіка. І не дивно, що зазначений твір використовувався в проросійській імперській пропаганді. Та все ж Гоголь, будучи українцем за походженням, у цій повісті конструював український козацький міф, який активно використовували діячі українського національного руху в ХІХ–ХХ століттях. Тому «Тарас Бульба» став важливим чинником поширення української ідеології, яка, в кінцевому рахунку, ввійшла в зіткнення з російською імперською ідеологією. Таким чином, на позір проросійський твір «Тарас Бульба» став начебто своєю ж протилежністю й опинився в опозиції до російської імперськості». Докладніше: <https://www.radiosvoboda.org/a/mykola-hohol-povist-taras-bulba/32882859.html>

Викриття шпигунської мережі, яку фінансував кремль

У Європі викрили шпигунську мережу, яка за гроші Кремля поширювала дезінформацію. – Віра Крайня

Спецслужби кількох країн Євросоюзу, зокрема, Польщі та Чехії, викрили шпигунську мережу, яку фінансував Кремль. За словами речника міністра-координатора спеціальних служб ЄС Яцека Добжинського, завданням російської агентури було популяризувати політику росії в Європі та шкодити країнам і структурам ЄС передусім через поширення дезінформації, у тому числі щодо війни росії проти України. Ціллю було, зокрема, дискредитувати

Україну. У своїй діяльності мережа використовувала інформаційний сайт Voice-of-Europe.eu. Там публікували проросійські статті, інтерв'ю та коментарі щодо міжнародної ситуації. Докладніше: <https://detector.media/infospace/article/224810/2024-03-29-u-ievropi-vykyryly-shpygunsku-merezhu-yaka-za-groshi-kremlia-poshyryuvala-dezinformatsiyu/>

У Європарламенті вимагають провести розслідування щодо російської мережі впливу, яку міг курувати Медведчук. – Валерія Буняк

Депутати Європарламенту вимагають розслідувати російську мережу впливу на європейських політиків перед парламентськими виборами, що відбудуться у червні 2024 року. За даними чеської контррозвідки (BIS), обвинувачений в держзradі екснардеп від «ОПЗЖ» Віктор Медведчук та пропагандист і колишній генпродюсер нині забороненого каналу «112 Україна» Артем Марчевський були основними гравцями в мережі впливу, яка базується в центрі Праги й керує проросійським новинним сайтом Voice of Europe, через який поширювали антиукраїнські історії та оплачували неназваних європейських політиків.

Докладніше: <https://detector.media/infospace/article/224848/2024-03-30-u-ievroparlamenti-vymagayut-provesty-rozsliduvannya-shchodo-rosiyskoi-merezhi-vplyvu-yaku-mig-kuruvat-medvedchuk/>

Російська мережа впливу на чолі з Медведчуком. Про що свідчить викриття в Чехії? – Ірина Матвіїшин

Викриття чеських спецслужб щодо Медведчука та мережі російського впливу – «це лише один із випадків, які відбуваються за лаштунками, і де Чеська Республіка, а також інші члени ЄС, зазнають впливу... Як саме кремль працював через проросійського політика Віктора Медведчука в Європі? Чи свідчить реакція Чехії про ширшу боротьбу із російським впливом у Євросоюзі? Про це розповідають експерти Павел Гавлічек та Анастасія Сігнаєвська. Докладніше: <https://www.radiosvoboda.org/a/chekhiya-rosiya-medvedchuk-sanktsiyi/32883691.html>

Медіа

Регулювання Telegram та інших соцмереж: що пропонують народні депутати?. – Ірина Федорів

У парламенті зареєстрували законопроект, який може вплинути на роботу Телеграму, Вайберу, Фейсбуку та інших соцмереж (11115). Подав цей законопроект Микола Княжицький (ЄС), разом з ним співавторами законопроекту зокрема є голова комітету з питань правової та інформаційної політики Микита Потураєв («Слуга народу») та голова комітету з питань свободи слова Ярослав Юрчишин («Голос»). Ця законодавча ініціатива на старті може мати підтримку цих двох профільних комітетів. Але народні депутати зазначають, що вона ще має пройти експертні обговорення до того, як її розгляне головний комітет з питань правової та інформаційної політики.

Докладніше: <https://espresso.tv/suspilstvo-regulyuvannya-telegramu-ta-inshikh-sotsmerezh-shcho-proponuyut-narodni-deputati>

«Теперішні подкастери стануть маркетмейкерами», — Катерина Котвіцька, MEGOGO Audio, в подкасті «Медіуми». - Вадим Міський, Наталка Соколенко

Скільки людей в Україні слухають подкасти, які теми пропонують подкастери і що натомість шукають користувачі, як відбуватиметься цьогоріч премія «Слушно», на які закордонні ринки вже вийшла і планує вийти компанія MEGOGO та що дала сервісу співпраця із «Радіо Культура» – про все це ведучі подкасту «Медіуми» Наталя Соколенко та Вадим Міський говорять у новому випуску з Катериною Котвіцькою, менеджеркою MEGOGO Audio. Докладніше: <https://detector.media/mediumy/article/224864/2024-03-31-teperishni-podkastery-stanut-marketmeykeramy-kateryna-kotvitska-megogo-audio-v-podkasti-mediumy/>

Подолання наслідків русифікації та тоталітаризму

Колишню Арку Дружби народів у Києві потрібно демонтувати, перейменування недостатньо, – комісія УІНП; Перейменування недостатньо: Інститут нацпам'яті просить демонтувати Арку дружби народів у Києві. – Олена Барсукова

Експертна комісія Українського інституту національної пам'яті (УІНП) вважає, що перейменування Арки Дружби народів у Арку свободи українського народу недостатньо: її потрібно повністю демонтувати. Докладніше:

<https://espresso.tv/kultura-kolishnyu-arku-druzhbi-narodiv-u-kievi-potribno-demontuvati-pereymenuvannya-nedostatno-komisiya-uinp>

<https://life.pravda.com.ua/society/arka-druzhbi-narodiv-u-kiyevi-pidlyagaye-povnomu-demontazhu-institut-nacpam-yati-300773/>

Символ імперської політики: інститут національної пам'яті радить знести Арку, встановлену на знак «дружби народів». – Наталія Балюх

Фахівці Українського інституту національної пам'яті проаналізували, чи поширюється закон про деколонізацію на Арку дружби народів у Києві (нині Арка Свободи українського народу). За висновком експертів, монумент символізує імперську політику росії і підлягає демонтажу. Відповідні висновки оприлюднили на сайті Українського інституту національної пам'яті. Підставою для експертизи став закон «Про засудження та заборону пропаганди імперської політики в Україні і деколонізацію топонімів», ухвалений парламентом 21 березня 2023 року. Як зазначають в Українському інституті національної пам'яті, попри перейменування Київською міською радою в «Арку Свободи українського народу», монумент є символом російської імперської політики та підлягає цілковитому демонтажу. Докладніше: <https://suspilne.media/716900-simvol-imperskoi-politiki-institut-nacionalnoi-pamati-radit-znesti-arku-vstanovlenu-na-znak-druzhbi-narodiv/>

Створили мапу України з кількістю вулиць, які треба перейменувати в

рамках деколонізації

Створено мапу України з кількістю вулиць по областях, які треба перейменувати в рамках деколонізації. Її публікують у телеграм-каналі Деколонізація. Україна. Найменше колоніальних назв вулиць залишилось у Львівській області – 9, 15 – в Івано-Франківській, 36 – Тернопільській. Найважче розлучаються з радянськими та російськими назвами мешканці Харківщини (1500), Вінниччини (1407) та Запоріжжя (1246). Дані про окуповані Донецьку, Луганську області та Крим відсутні. Докладніше: <https://history.rayon.in.ua/news/692064-stvorili-mapu-ukraini-z-kilkisty-vulits-yaki-treba-pereymenuvati-v-ramkakh-dekolonizatsii>

Мовні питання

EdEra презентувала мотиваційний онлайн-курс переходу на українську «Мовити. Мотиви». – Юлія Поліковська

Студія онлайн-освіти EdEra презентувала новий освітній курс «Мовити. Мотиви», який має на меті допомогти не просто почати говорити українською, а віднайти власну мотивацію для цього і вийти на рівень володіння, який захоплюватиме інших. У студії EdEra розповіли, що курс знайомить із різноманіттям української мови: регіональними говірками, діалектизмами, пояснює суржик тощо. Він наповнений прикладами з фільмів, стендапів, пісень, телешоу. Докладніше: <https://ms.detector.media/internet/post/34546/2024-03-29-edera-prezentovala-motyvatsiynyy-onlayn-kurs-perekhodu-na-ukrainsku-movyty-motyvy/>

Регіональна культурна політика, культурно-мистецькі ініціативи громад

У Києві створять базу даних доступності закладів для безбар'єрного туризму. – Ірина Яковенко; У Києві будуть вдосконалювати безбар'єрність закладів, готелів та туристичних місць

У Києві представили план створення безбар'єрного туристичного середовища. Планують створити базу даних доступності розміщення закладів громадського харчування, культурно-мистецьких закладів, ТРЦ й інших туристичних об'єктів, щоб «швидко орієнтуватися», які заклади зробили свій простір безбар'єрним. До плану хочуть включили проведення безоплатних соціальних екскурсій і лекторіїв з урахуванням потреб людей з інвалідністю, а також відповідних тренінгів для представників сфери гостинності. У засіданні Координаційної ради взяли участь депутати Київради, представники КМДА, а також члени громадських організацій, музеїв і вищих навчальних закладів. Докладніше:

<https://www.village.com.ua/village/city/city-news/349235-u-kievi-stvoryat-bazu-danih-dostupnosti-zakladiv-dlya-bezbar-ernogo-turizmu>

<https://www.platfor.ma/u-kyievi-budut-vdoskonalyuvaty-bezbar-yernist-zakladiv-goteliv-ta-turystychnyh-mists/>

Креативні індустрії

Ліногравюра, писанки та штучний інтелект: що відвідати під час другого Тижня українського дизайну в Києві. – «Суспільне Культура»

З 6 квітня в Мистецькому арсеналі відкриється великий дизайн-маркет у межах другого Тижня українського дизайну. У програмі – практичні майстеркласи для дорослих і дітей, лекції та воркшопи, а також експозиції від українських брендів. Про найцікавіші події другого Тижня українського дизайну. Докладніше: <https://suspilne.media/culture/716950-linogravura-pisanki-ta-stucnij-intelekt-so-vidvidati-pid-cas-drugogo-tizna-ukrainskogo-dizajnu-v-kyevi/>

Український бренд прикрас присвятив нову колекцію Одесі

У новому дропі бренд Grains De Verge переосмислює присвяту рідному місту – колекцію Odesa – та рефлексує на тему жіночого погляду на світ. Всі вироби представлені у латуні з позолотою та у сріблі й інкрустовані головним елементом колекції – бароковою перлиною, яка водночас є невербальним символом міста. Докладніше: <https://kultura.rayon.in.ua/news/692013-ukrainskiy-brend-prikras-prisvyativ-novu-kolektsiyu-odesi>

Благодійність

В Ужгороді відкрилася виставка-конкурс «Світ писанки»

У виставкових залах Закарпатського музею народної архітектури та побуту відкрилася ювілейна десята міжнародна виставка-конкурс «Світ писанки». Цьогоріч музейники зібрали велику кількість писанок: 550 писанок експонується на виставці, близько 300 – надані майстрами на продаж. Кошти від продажу писанок будуть перераховані на потреби військових. Докладніше: <https://history.rayon.in.ua/news/692124-v-uzhgorodi-vidkrilasya-vistavka-konkurs-svit-pisanki>

Фестивалі

«Країні мрій» Олега Скрипки вже 20 років. У 2024-му фестиваль особливо відсвяткує ювілей

1 квітня його засновник та ідеолог, музикант Олег Скрипка опублікував анонс фестивалю, назвав дату та місце проведення. За 20 років етнофестиваль «Країна мрій» став важливим культурним явищем та важелем популяризації української культури та фольклору. Ювілейний фестиваль пройде на території Національного ботсаду ім. Гришка та триватиме три дні у вихідні з 21 по 23 червня. Гасло цьогорічної «Країни мрій»: «20 років простір волі!». Цього року фестиваль пройде в форматі затишного родинного свята, а безліч активностей буде орієнтовано на молодь. Велика увага в програмі фестивалю буде приділена військовим. Задля потреб армії Благодійний фонд Олега Скрипки проведе спеціальні збори, аукціони та інші активності. Докладніше: <https://www.platfor.ma/krayini-mrij-olega-skrypky-vzhe-20-rokiv-u-2024-mu-festyval-osoblyvo-vidsvyatkuye-yuvilej/>

У Луцьку стартував історичний фестиваль Legio: чого очікувати

У Луцьку у стінах музейного простору «Окольний замок» 30 березня стартував історичний фестиваль «Legio Луцьк». Фокус-теми мандрівного історичного фестивалю – це Волинь в усіх сенсах і контекстах з давніх часів до сьогодні. Останні роки команда взяла акцент на організацію мандрівних фестивалей. Під час відвідин міст України, лектори знайомляться з місцевими істориками і будують контакти для наступних спільних проєктів. Програма налічує зустрічі з місцевими та українськими істориками, громадськими активістами, лекції, воркшопи, кінопокази, екскурсії. Докладніше: <https://history.rayon.in.ua/news/691966-u-lutsku-startuvav-istorichniy-festival-legio-chogo-ochikuvati>

Театр

Екскурсія моргом: у репертуарі Волинського драмтеатру з'явилася чорна комедія

Чорна комедія «Той, що відчиняє двері» – наразі єдина постановка цього жанру у репертуарі Волинського музично-драматичного театру імені Тараса Шевченка. Труппа презентувала постановку 29 березня. Постановка «Той, що відчиняє двері» створена за однойменною п'єсою української драматургині Неди Нежданой. Режисуру до вистави створив Владислав Маціюк. Докладніше: <https://kultura.rayon.in.ua/news/691840-ekskursiya-morgom-u-reperuari-volinskogo-dramteatru-zyavilasya-chorna-komediya>

Музика

Репертуарні плани національних музичних колективів Києва на 2024 рік. – Марина Гордієнко

Про сучасну українську музику на сцені Національної філармонії України. Коментарі художніх керівників та головних диригентів національних музичних колективів про репертуарну політику закладів на поточний рік. Докладніше: <https://theclaquers.com/posts/12855>

Хто переміг на Jager Music Awards 2024 – повний список. – Анастасія Ампілогова

Премія незалежної музичної сцени Jager Music Awards 2024 оголосила переможців у всіх номінаціях. Гаслом цьогорічної події став заклик «Майструймо гучну культуру». Вперше кавери на українські сучасні й народні пісні змагались в окремій номінації. Перемогу в Майстерності року серед каверів на сучасні треки отримав Anton Kramer з піснею «Знаєш, як болить» (Lama), а серед авторських версій народної музики – ЩукаРиба, Bunht та Yevhen Puhachov з піснею «То не ластовка». Докладніше: <https://bit.ua/2024/03/hto-peremig-na-jager-music-awards-2024-povnyj-spysok/>

«Вірю, що все буде добре, та поки кажу про це пошепки», – релізи тижня від Артилерії. – Юлія Ткачук

Добірка нової музики тижня від Артилерії.
Докладніше: <https://suspilne.media/culture/716910-viru-so-vse-bude-dobre-ta-poki-kazu-pro-ce-posepki-relizi-tizna-vid-artilerii/>

«Як у тебе справи я забула спитати»: слухаємо релізи останнього тижня березня. – Марічка Максимець

Музичні релізи останнього тижня березня.
Докладніше: <https://liroom.com.ua/news/march-4/>

«Американська музика, зіграна українцями і записана німцями»: гурт «Бумбокс» випустив кліп на пісню «Фіртка»

Український гурт «Бумбокс» презентував відеороботу на новий трек «Фіртка», який музиканти записали на берлінській студії Trixx.
Докладніше: <https://kultura.rayon.in.ua/news/692097-amerikanska-muzika-zigrana-ukraintsyami-i-zapisana-nimtsyami-gurt-bumboks-vipustiv-klip-na-pisnyu-firtka>

ROXOLANA зіграє перший сольний концерт у Києві

25 квітня у Києві відбудеться перший сольний концерт співачки ROXOLANA. Виступ артистки символічно називається «Дуже теплий сольник». Докладніше: <https://vogue.ua/article/culture/muzyka/roxolana-zigraye-pershiy-solnyy-koncert-u-kiyevi-55270.html>

Візуальні мистецтва

Фотовиставка, присвячена темі мінної безпеки, у Музеї Києва. – Катерина Мельник

Фотовиставку «Defining Futures: Люди, команди і технології для мінної безпеки України» відкрили в Музеї міста Києва за підтримки Програми розвитку ООН (UNDP). У межах виставки презентували серію світлин фотографа й Уповноваженого ООН із прав людей з інвалідністю в контексті війни й розбудови миру Джайлза Дьюлі. Світлини присвячені тим, хто в різний спосіб допомагає очистити територію України від мін і нерозірваних боєприпасів і зробити її знову безпечною. Виставку відкрили 29 березня у форматі закритої презентації для послів із різних країн. Вона триватиме до 7 квітня в Музеї історії міста Києва.
Докладніше: <https://www.village.com.ua/village/culture/culture-news/349233-fotovistavka-prisvyachena-temi-minnoyi-bezpeki-u-kiyevi>

На Аскольдовій могилі у Києві встановили мініскульптуру, присвячену захисникам України

У рамках проекту «Шукай» на Аскольдовій могилі встановили мініскульптуру, присвячену захисникам України. Скульптором став Юрій Белявський. Щоб роздивитися скульптуру потрібно й самому прихилити коліно. Сорок друге творіння цього проекту тепер прикрашає дзвіницю церкви Св. Миколая Чудотворця. Засновниця проекту Юлія Бевзенко каже, що це перша скульптура проекту, що має кольори – яскравий синьо-жовтий прапор.

Докладніше: <https://espresso.tv/kultura-na-askoldoviy-mogili-u-kievi-vstanovili-miniskulpturu-prisvyachenu-zakhisnikam-ukraini>

Найдорожчий лот і найчастіший запит у Google. Що змінилося на артринку України за два роки. – Вікторія Кудряшова

Онлайн-платформа Spilne Art разом із консалтинговою компанією Saturday Team проаналізувала тенденції, зміни, попит й пропозиції, а також досягнення художників та художниць на українському та міжнародному ринках за 2021–2023 роки. За словами директорки Spilne Art Наташі Ткаченко, український артринок не регулюють на законодавчому рівні, тому респонденти – галеристи, дилери, художники – спочатку могли відповісти, що ринку не існує, а отже, його не варто аналізувати, але команда платформи спробувала й хоче зробити аналіз системним. У висновку, – якщо в Україні довести кількість галерей на душу населення до середньоєвропейської, то, крім культурних та фінансових ефектів, це дасть 10 000 робочих місць. Докладніше: <https://www.village.com.ua/village/culture/culture-news/349263-naydorozhchiy-lot-i-naychastishiy-zapit-u-google-scho-zminilosya-na-artrinku-ukrayini-za-dva-roki>

Полотно: Лють/Надія/Любов

Репортаж з виставки Саші Макарської (Київ) у «Київській картинній галереї». Проєкт можна подивитися до 7 квітня. Докладніше: <https://mitec.ua/>

«Фонтан виснаження»: у Харкові відкрилась виставка з програми Венеційського бієнале

У ЄрміловЦентрі в Харкові представлено виставку робіт художника Павла Макова. Серед них «Фонтан виснаження: 1992–2024» з водою. Роботи автора останніх років демонструються у Харкові вперше. Докладніше: <https://shotam.info/fontan-vysnazhennia-u-kharkovi-vidkrylas-vystavka-z-prohramy-venetsiyskoho-biienale/>

«Бути нам чи не бути»: у Луцьку художник Григорій Лоїк презентував картини про дружину, війну та майдан

У Музеї сучасного українського мистецтва Корсаків відкрили проєкт «МАЙДАН-ВІЙНА-МАРЕ». Його творцем є живописець та графік з Тернополя Григорій Лоїк. Докладніше: <https://kultura.rayon.in.ua/news/692050-buti-nam-chi-ne-buti-u-lutsku-khudozhnik-postanovnik-prezentuvav-kartini-pro-druzhinu-viynu-ta-maydan>

Український скульптор набув почесного членства у Королівському товаристві художників Великобританії

Українського скульптора Олексія Лідаговського, який зараз мешкає у Великій Британії, було прийнято як почесного члена в Королівське товариство британських художників. Докладніше: <https://shotam.info/ukrainskyy-skulptor-nabuv-pochesnoho-chlenstva-u-korolivskomu-tovarystvi-khudozhnykiv-velykobrytanii/>

Кіномистецтво. Кінопрокат

Стрічка «Довбуш» отримала Гран-прі міжнародного кінофестивалю «Птах». – Валерія Буняк

Стрічка режисера Олеся Саніна «Довбуш» здобула Гран-прі українського Міжнародного кінофестивалю у Великій Британії «Птах». Темою цьогорічного українського Міжнародного кінофестивалю у Великій Британії була «Українська культура та ментальність у контексті Європейської». Організатори робили наголос у показах на українську історію, культуру та історичні постаті, що вплинули на загальноєвропейський розвиток. Фестиваль підтримали міська влада Брайтону, телевізійний Медіа Холдинг Latest CIC, BBC Sussex, депутати парламенту Великої Британії, зірки телебачення та кіно Великої Британії та кінематографісти

УК.

Докладніше: <https://detector.media/infospace/article/224863/2024-03-31-strichka-dovbush-otrymala-gran-pri-mizhnarodnogo-kinofestyvalyu-ptakh/>

Фестиваль Docudays UA оголосив цьогорічних учасниць студентського журі. – Валерія Буняк

До складу студентського журі Міжнародного фестивалю документального кіно про права людини Docudays UA ввійшли програмна директорка MriyaIFF та продюсерка документального повного метру Дана Приходька lightland Єва Зур'ян, режисерка монтажу Анна Міхеєнко та режисерка, мисткиня й активістка Поліна Піддубна. Цьогоріч вони оберуть свій фільм-фаворит у конкурсних програмах фестивалю. 21-й Міжнародний фестиваль документального кіно про права людини Docudays UA відбудеться з 31 травня по 9 червня. До складу журі міжнародного конкурсу «Досу/Світ» ввійшли співголова програмного відділу Visions du Réel та програмер Вевейського міжнародного фестивалю смішного кіно Джеймс Берклез-Льюїс, українська режисерка й сценаристка Марина Степанська та голова наряду міжнародної копродукції у Відділі суспільства та культури каналу ARTE

Александр

Маріонно.

Докладніше: <https://detector.media/infospace/article/224861/2024-03-31-festyval-docudays-ua-ogolosyv-tsogorichnykh-uchasnyts-studentskogo-zhuri/>

Назвали переможців кінофестивалю Doc Kyiv Fest, стрічка від Суспільного «Домівка на спині» отримала 2 спецвідзнаки. – Поліна Горлач

Завершився кінофестиваль середньометражного глядацького документального кіно Doc Kyiv Fest. Найкращим фільмом стала стрічка Юлії Гончарук «Фортеця Маріуполь. Саймон», а стрічка від Суспільного «Домівка на спині» отримала дві спеціальні відзнаки. Фестиваль тривав з 28 до 30 березня. Протягом трьох днів проходили покази Національної конкурсної програми, спеціальні покази українських та іноземних документальних фільмів, а також низка галузевих заходів для фахівців індустрії.

Докладніше: <https://suspilne.media/culture/717768-nazvali-peremozcv-kinofestivalu-doc-kyiv-fest-stricka-vid-suspilnogo-domivka-na-spini-otrymala-2-specvidznaki/>

У другу річницю звільнення Київщини Армія TV покаже документальний фільм «Окупація Бучі: як це було» від команди Thebuchacity. – Олена Ярема

У другу річницю звільнення Київщини Армія TV 2 квітня покаже документальний фільм «Окупація Бучі: як це було» від команди Thebuchacity. Фільм створено командою незалежного медіа Бучі та регіону Thebuchacity. Автори стрічки наголошують що спогади про період окупації Бучі у лютому–березні 2022 року не повинні бути загублені у плині часу, адже це – нагадування світу про злочини російського терористичного режиму. Відтепер документальну стрічку «Окупація Бучі: як це було» зможуть побачити ще більше людей: Армія TV доступне у додатку «Дія», а також на основних стримінгових платформах MEGOGO та SweetTV. Документальний фільм «Окупація Бучі: як це було» розроблено за фінансової підтримки Міністерства закордонних справ Чеської Республіки у рамках Transition Promotion Program. Докладніше: <https://detector.media/infospace/article/224853/2024-03-30-u-drugu-richnytsyu-zvilnennya-kyivshchyny-armiya-tv-pokazhe-dokumentalnyy-film-okupatsiya-buchi-yak-tse-bulo-vid-komandy-thebuchacity/>

Ukraïner презентував документальний фільм про відновлення Бородянки. – Юлія Поліковська

На ютуб-каналі Ukraïner стартував новий сезон документального проєкту «Відновлення міст». У першій серії оновленого циклу команда Ukraïner розповідає, як відбудовують на Київщині Бородянську територіальну громаду. Ведучим проєкту «Відновлення міст» став архітектор і дизайнер Марко Савицький. Він розказує, коли з командою Ukraïner обирали для зйомок об'єкти, локації, то звертали увагу насамперед на ті, які асоціюються з людиноцентричністю. За словами продюсерки проєкту Христини Кулаковської, «Відновлення міст» – не лише про постраждалі чи зруйновані об'єкти, які відновлюються, а й історії людей, волонтерів, мешканців будинків, працівників медичних та освітніх закладів. Докладніше: <https://detector.media/infospace/article/224800/2024-03-29-ukraïner-prezentuvav-dokumentalnyy-film-pro-vidnovlennya-borodyanky/>

Віднайти код Одеси у її героях: в п'ятничному ефірі Еспресо новий документальний фільм

29 березня на телеканалі Еспресо вишов документальний фільм «Одеса. Змінюючи код». У фільмі зроблено спробу віднайти код Одеси у її героях – корінних мешканцях, що просто зараз формують новітню історію міста. Волонтерах, підприємцях, істориках, митцях. Простих одеситях, які починають спілкуватися українською, готують обіди для переселенців, виробляють дрони для ЗСУ та лагідно очищають своє місто від радянської пошесті. Автор ідеї – Денис Блощинський. Виробництво – QUICKLY PRODUCTIO. Докладніше: <https://espresso.tv/news-v-pyatnichnomu-efiri-espresso-dokumentalniy-film-pro-odesu-ta-ii-geroiv>

Як створюють звукоописи для людей з порушеннями зору: Анастасія Молоко про досвід роботи над фільмом «Лишайся онлайн». – Катерина

Яковленко

28 березня в український прокат вийшла стрічка «Лишайся онлайн», створена режисеркою Євою Стрельніковою. Фільм матиме спеціальну аудіодоріжку для людей з порушеннями зору, яка буде доступна у застосунку Greta. Над створенням звукоопису для студії Cinemaker Laboratory працювала львів'янка, культурна менеджерка Анастасія Молоко. Вона розповіла про те, що таке звукоопис та як з ним працюють в українському кіно, чому це важливо та які особливості у роботі з художнім та документальним кіно. А ще Анастасія Молоко поділилася своїм досвідом роботи над фільмом «Лишайся онлайн». Докладніше: <https://suspilne.media/culture/709726-ak-stvoruut-zvukoopisi-dla-ludej-z-porusennami-zoru-anastasia-moloko-pro-dosvid-roboti-nad-filmom-lisajsa-onlajn/>

Навіщо підсилювати фільмом жахів жахи війни. Кіноексперимент «Лишайся онлайн» вийшов у прокат. – Тетяна Пушнова, Марія Кабацій

В прокат вийшов експериментальний фільм «Лишайся онлайн». Це незвичне для української кіноіндустрії кіно у форматі скрінлайф режисерки Єви Стрельнікової. У матеріалі про те, як змінилася стрічка з часів першого задуму, кому фільм може сподобатись, а кому точно не варто його дивитися. Докладніше: <https://life.pravda.com.ua/culture/lishaysya-onlayn-ukrajinskiy-eksperimentalniy-film-u-zhanri-skrinlayf-300768/>

Капіталіст і альтруїстка. Фільм Севи Діамантакоса «І вони говоритимуть про нас» - документальний портрет післямайданної України. – Дмитро Десятерик

Сева Діамантакос – італо-німецький документаліст: народився в Генуї, живе в Берліні. Нова картина Діамантакоса «І вони говоритимуть про нас» (Україна – Італія) – проєкт, що виріс із його попереднього фільму «Листівки з України» (2016). Рецензія на стрічку. Докладніше: <https://detector.media/kritika/article/224835/2024-03-30-kapitalist-i-altruistka-film-sievy-diamantakosa-i-vony-govorytymut-pro-nas-dokumentalnyy-portret-pislyamaydannoi-ukrainy/>

Просвітництво

«Як читати меморіал»: запустили безкоштовний онлайн-курс. – Катерина Мельник

На освітній онлайн-платформі «Зрозуміло!» запустили безкоштовний курс «Мова меморіалів». Розповідатимуть, як «читати» меморіали як текст, про їхні основні візуальні форми й філософські поняття й «світову меморіальну мову». Також – як меморіали можуть «лікувати соціальні рани й викликати потребу працювати з важкими питаннями минулого». Основні елементи, форми, традиції меморіалів у різних країнах світу важливо знати, щоб уникнути конфліктів і скандалів навколо нових проєктів чи ідей, каже авторка й ведуча курсу Оксана Довгополова. Докладніше: <https://www.village.com.ua/village/culture/culture-news/349223-yak-chitati-memorial-zapustili-bezkoshtovniy-onlayn-kurs>

Від локального до універсального: як українській культурі стати помітною у світі. – Володимир Єрмоленко, філософ, есеїст, перекладач, доктор політичних студій

Тези лекції В. Єрмоленка на другому фестивалі «Прописи», який відбувся 6–10 березня в Івано-Франківську. Фестиваль організував Український ПЕН за підтримки Відділу преси, освіти та культури Посольства США в Україні. Докладніше: <https://life.pravda.com.ua/culture/yak-ukrajinskiy-kulturi-stati-pomitnoyu-300753/>

Як ми тут опинилися? Магістралі та манівці української історії ХХ сторіччя. – Віталій Скальський, історик, директор Українського науково-дослідного інституту архівної справи та документознавства

ХХ сторіччя часто називають коротким. Але як багато воно вмістило! Дві світові війни, дві революції, кілька спроб проголосити й відстояти Українську державу, Голодомор, Голокост, Чорнобиль. Це сторіччя пошуків відповідей на складні питання, часом болючих і неприємних, утім надзвичайно важливих для усвідомлення власної ідентичності й місця у світі. Чому нас знищували? Як ми вижили? Що нам робити з радянською спадщиною – матеріальною і ментальною? Зрештою, як варто ставитися до власної історії? Про це у лекції «Як ми тут опинилися? Магістралі та манівці української історії ХХ сторіччя» Віталія Скальського, директора Українського науково-дослідного інституту архівної справи та документознавства, викладача Національного університету «Києво-Могилянська академія», дослідника історії ХІХ і ХХ століть. Ця лекція відбулася в межах освітнього проєкту «У пошуках ідентичності», створеного ГО «Культурний Проект». Докладніше: https://lb.ua/culture/2024/03/31/605510_yak_mi_tut_opinilisya_magistrali.html

Література. Книговидання

В Україні заснували нове видавництво «Магура». Що публікуватиме? – Олеся Бойко

Поштовхом до відкриття видавництва став попит на українське слово у світі. За словами співзасновника видавництва Іллі Федієнка, «Магура» перш за все видаватиме книжки для дітей і підлітків, однак не обмежуватиметься цими тематичними напрямками. Серед авторів, чиї проєкти вже в роботі: Сашко Дерманський, Дара Корній, Іван Андрусак, Ірена Карпа, Ірен Роздобудько, Мирослав Кошик, Дмитро Кузьменко, Таміла Тарасенко та ін. Докладніше: <https://chytomo.com/v-ukraini-zasnuvaly-nove-vydavnytstvo-magura/>

В Острозі презентували унікальні факсимільні видання трьох «Апостолів»

Всі три «Апостоли» є книжковими пам'ятками України, їх тексти були ретельно досліджені українськими науковцями та супроводжуються серйозними довідковими апаратами. Книги поповнили колекцію факсимільних видань музею, яка нараховує понад 120 екземплярів. У Музеї книги та

друкарства міста Острог відбулася презентація унікальних факсимільних видань трьох «Апостолів» – Христинопільського середини XII століття, Львівського Івана Федоровича 1574 року та Теслугівського 1994 року, які побачили світ у київському видавництві Ганни Горобець. Ганна Горобець подарувала музею також видані раніше факсимільні відтворення «Молитовника князя Володимира» (Службник Теодоровича) XIV століття та «Молитовник Гертруди» (Псалтир Егберта) X-XI століть. Докладніше: <https://history.rayon.in.ua/news/692088-v-ostrozi-prezentuvali-unikalni-faksimilni-vidannya-trokh-apostoliv>

Музейна справа

Директорку Херсонського обласного краєзнавчого музею відзначили високою церковною нагородою

Днями в Києві настоятель ПЦУ митрополит Епіфаній вручив Орден святої рівноапостольної княгині Ольги директорці Херсонського обласного краєзнавчого музею Ользі Гончаровій, за жертвну та віддану працю. Докладніше: <https://history.rayon.in.ua/news/692112-direktorku-khersonskogo-oblasnogo-kraeznavchogo-muzeyu-vidznachili-visokoyu-tserkovnoyu-nagorodoyu>

Колекція острозького Музею книги поповнилася «Кобзарем» 1899 року

Унікальна колекція «Кобзарів» Тараса Шевченка, зібрана в Музеї книги та друкарства Державного історико-культурного заповідника Острога, поповнилася новим цінним експонатом. Новинкою стало рідкісне видання «Т. Г. Шевченко. Кобзарь (с портретом и автографом)». Це видання редакції «Кіевская старина», друкарня університету Св. Володимира, Київ, 1899 рік. Книгу музеєві подарував В'ячеслав Драчук. Докладніше: <https://ostrog.rayon.in.ua/news/692003-kolektsiya-ostrozkogo-muzeyu-knigi-popovnilasya-kobzarem-1899-roku>

Охорона культурної спадщини

Окупанти знищили близько 150 об'єктів археологічної спадщини у Криму

Росіяни за час окупації Криму знищили близько 150 об'єктів археологічної спадщини внаслідок незаконних розкопок на півострові. Про це йшлося під час пресконференції «Руйнування та пошкодження культурних об'єктів на окупованих територіях у 2023–2024 рр.». Загалом Кримський інститут стратегічних досліджень (КІСД) зафіксував понад 600 фактів порушень проти культурної спадщини України на тимчасово окупованих територіях, у тому числі й у Криму. Організація розробила відповідний реєстр пошкоджень культурних об'єктів на ТОТ. Докладніше: <https://espresso.tv/kultura-okupanti-znishchili-blizko-150-obektiv-arkheologichnoi-spadshchini-u-krimu>

Skeiron створила цифрову 3D модель палацу Жевуських-Лянцкоронських у Роздолі. – Олександра Бодняк

Компанія Skeiron оцифрувала і створила 3D модель пам'ятки архітектури національного значення у Роздолі на Львівщині – палацу Жевуських-Лянцкоронських. Це допомагає у дослідженні та відновленні пам'ятки

архітектури. Пам'ятку архітектури палац Жевуських-Лянцкоронських збудував дідич Роздолу Міхал Жевуський у 1740 році в стилі французького ренесансу. Парк, у якому розташований палац, внесено до природо-заповідного фонду України. Докладніше: https://zaxid.net/skeiron_stvorila_tsifrovu_3d_model_palatsu_zhevuskih_lyantskoronskih_u_rozdoli_n1582721

Релігія

Ми катастрофічно запізнюємося: діяльність РПЦ в Україні має бути припинена. – Микола Княжицький

«Кіріл Гундяєв називає російсько-українську війну священною, російська православна церква видає наказ, який зобов'язує священників щодня молитися про перемогу росії над Україною. Наш закон 8221 про заборону діяльності російської православної церкви в Україні зареєстровано у Верховній Раді ще у листопаді 2022 року. Але влада і навіть частина науковців вважали, що „так не можна”. Влада підготувала свій беззубий проєкт 8371, де РПЦ навіть не згадувалася! Ми у комітеті з питань гуманітарної політики допрацювали його до другого читання і наполягаємо на винесенні у зал. Суть закону проста – діяльність РПЦ в Україні має бути припинена, як і діяльність пов'язаних з нею структур. УПЦ МП має порвати з гундяєвим і його бандою у рясах. Або припинити використовувати будь-яку державну і комунальну власність. Дивно ж, коли держава спонсорує тих, хто охоче її знищує...». Докладніше: <https://espresso.tv/poglyad-mi-katastrofichno-zapiznyemosya-diynalist-rpts-v-ukraini-mae-buti-pripinena>

Навіть прихильники РПЦ в Україні визнають, що її документи – фашизм. – Євстратій Зоря

Свіжі документи «Всемірна рускава народнава сабора», керівником якого є гундяєв, де «спецаперация» названа «священною війною», де надано чергові виправдання російської агресії проти України – черговий доказ того, що: з релігійного погляду ідеологія «рускава міра», яка потужно витісняє з життя РПЦ залишки православ'я і взагалі християнство – це еретичне вчення та новітня форма ідолопоклонства; зі світського погляду ідеологія «русміра» – це форма нацизму, яка виправдовує агресивну війну, терор, геноцид та інші злочини проти людяності. Яких ще треба доказів, щоби заборонити релігійним організаціям України мати підлеглість російським державним центрам контролю за релігією – моспатріархії та іншим подібним? Скільки ще «русміра» має згенерувати гундяєв, щоби МПвУ РЕАЛЬНО (а не в пустих деклараціях) відділилася від його влади? Докладніше: <https://espresso.tv/poglyad-navit-prihikhilniki-rpts-v-ukraini-viznayut-shcho-ii-dokumenty-fashizm>

У Криму окупаційний суд оштрафував незалежну мусульманську громаду «Ескі Кирим» за «заборонену літературу». – Катерина Глянько

Окупаційний Кіровський районний суд Криму оштрафував незалежну мусульманську громаду «Ескі Кирим» на 100 тисяч рублів за нібито зберігання літератури з переліку забороненої в мечеті «Аз-Зубейр», що у Старому Криму. Йдеться про книгу зі зібрання творів Саїда Нурсі «Рісале-і Нур» «Мунаджат

(Молитва). Третій промінь» та про книгу Такіуддіна ан-Набхані «Система ісламу». Вони внесені до Федерального списку екстремістських матеріалів. За словами голови громади Ідріса Юрдамова, проблеми в організації почалися після того, як мечеть відійшла на баланс «Духовного управління мусульман Криму» у листопаді торік. Докладніше: <https://suspilne.media/716762-u-krimu-okupacijnij-sud-ostrafuvav-nezaleznu-musulmansku-gromadu-eski-kirim-za-zaboronenu-literaturu/>

Міжнародне співробітництво

За рік Український інститут у Німеччині втілює понад 30 проєктів. – Олег Челяк

За рік Український інститут у Німеччині, що є першим закордонним представництвом УІ, реалізував понад 30 проєктів. Йдеться про співпрацю з такими інституціями, як Humboldt Forum, Hamburger Bahnhof, Brücke Museum, міжнародним літературним фестивалем у Берліні ilb, фондами Гайнріха Бьоля та Конрада Аденауера, Академією мистецтв у Берліні. В УІ зауважують, що завдяки діяльності в Німеччині вдалося посилити зв'язки між урядами країн, а також горизонтальну співпрацю між інституціями, науковцями, митцями, громадським сектором, бізнесом та експертним середовищем. Вони залучилися підтримкою Міністерства закордонних справ Німеччини для майбутніх заходів представництва. Наступного року УІ в Німеччині планує розширити зв'язки з німецькою академічною спільнотою, поглибити співпрацю з німецькими медіа та забезпечити суб'єктність України на культурних подіях і в інформаційному полі. Докладніше: <https://suspilne.media/culture/716766-za-rik-ukrainskij-institut-u-nimeccini-vtiliv-ponad-30-proektiv/>

Підтримка України у світі

У Нью-Йорку стартував щорічний фестиваль сучасної української музики

У Нью-Йорку в концертних залах Мангеттена проходить щорічний Фестиваль сучасної української музики, значна частина представлених творів пов'язана з війною. Усі композитори, чії твори представлені на цьогорічному фестивалі, живуть за межами України, де опинилися з різних причин – через переїзд з тимчасово окупованих росією територій чи еміграцію, навчання, пошуки роботи в попередні роки, пояснила засновниця. За словами засновниці Лії Бетстоун, сьогодні просування української культури особливе важливе – як засіб привернення уваги до подій у нашій країні. Докладніше: <https://kultura.rayon.in.ua/news/692134-u-nyu-yorku-startuvav-shchorichnij-festival-suchasnoi-ukrainskoi-muziki>

У Варшаві збудують бібліотеку на одній зі станцій метро

У столиці Польщі збудують першу бібліотеку, що розташовуватиметься в метро. За словами міської влади, «це має бути інноваційна ініціатива, яка відповідає світовим трендам, спрямованим на читання у громадському

транспорті». У так званій «метротеці» читачі зможуть самостійно позичати й повертати книжки. Окрім того, у бібліотеці буде й книжковий автомат. Всередині приміщення буде невелика рецепція, книжкова виставкова зона, галерея, місце зустрічі з авторами та зона для дітей і підлітків. Докладніше: <https://chytomo.com/u-varshavi-zbuduiut-biblioteku-na-odnij-zistantsij-metro/>

У США закрилася одна з останніх незалежних компаній-книгорозповсюдників

У США закрилася Small Press Distribution (SPD) — одна з останніх незалежних компаній-книгорозповсюджувачів. Виконавчий директор SPD Кент Вотсон зазначив, що падіння продажів і втрата інституційної підтримки стали причинами, що змусили компанію закритися. Докладніше: <https://chytomo.com/u-ssha-zakrylasia-odna-z-ostannikh-nezaleznykh-kompanij-knyhorozpovsiudnykiv/>

Випуск підготувала

В. В. Пижевська,
головний бібліограф сектору оперативного інформування
та розповсюдження інформації відділу НАУІ
Інформцентру з питань культури та мистецтва,
E-mail: infocenter@nplu.org ; info_nplu@ua.fm
контакт. тел.: 425-23-26